

WSTĘP	4
I. NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W POWSZECHNYM SYSTEMIE EMERYTALNYM	5
1. Powrót do poprzedniego wieku emerytalnego	5
2. Kobiety wcześniej przeliczą emeryturę ze środkami z OFE	6
3. Koniec emerytury częściowej	7
4. Inne zmiany korzystne dla uprawnionych	8
II. OBNIŻENIE WIEKU EMERYTALNEGO DLA PRACOWNIKÓW SFERY BUDŻETOWEJ	8
1. Emerytura dla nauczycieli	9
2. Prawo do świadczenia kompensacyjnego	11
3. Sędziowie i prokuratorzy wcześniej w stan spoczynku	13
4. Prawo do emerytury po ukończeniu wieku	14
5. Gwarancje w przepisach przejściowych	16
III. OCHRONA PRZEDEMERYTALNA PO ZMIANACH	17
1. Zakres działania	17
2. Pojęcie wieku emerytalnego	18
3. Wypowiedzenie zmieniające	20
4. Zmiana zasad ochrony przedemerytalnej od 1 października 2017 r.	21
5. Okoliczności wyłączające zakaz wypowiedzania umowy	23
IV. OBOWIĄZKI PŁATNIKA SKŁADEK W ZWIĄZKU Z PRZEJŚCIEM UBEZPIECZONEGO NA ŚWIADCZENIE EMERYTALNE LUB RENTOWE	25
1. Dokumenty potwierdzające staż ubezpieczeniowy	26
2. Potwierdzenie pracy w szczególnych warunkach	28
2.1. Potwierdzenie pracy „szczególnej” wymienionej w starych wykazach	30
2.2. Potwierdzenie pracy „szczególnej” wymienionej w nowych wykazach	32
3. Dokumenty potwierdzające wysokość wynagrodzeń	34
3.1. Wypełnienie zaświadczenia ZUS Rp-7	37
4. Sporządzenie wniosku o przyznanie świadczenia	42
5. Przekazanie dokumentacji do ZUS	43
V. OBOWIĄZKI UBEZPIECZENIOWE ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM EMERYTA LUB RENCISTY	45
1. Zatrudnienie emeryta lub rencisty na podstawie stosunku pracy	45
2. Obowiązek opłacania składek na FEP za emerytów i rencistów	46

3. Zatrudnienie emeryta lub rencisty na podstawie umowy zlecenia	48
4. Zatrudnienie emeryta lub rencisty jednocześnie w ramach stosunku pracy oraz umowy zlecenia	49
5. Zatrudnienie emeryta w ramach umowy o dzieło	51
6. Wykonywanie przez emeryta lub rencistę działalności pozarolniczej	52
6.1. Pozarolnicza działalność emeryta lub rencisty – zasady ogólne	53
7. Działalność gospodarcza osoby uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy	55
8. Obowiązek zgłoszenia emeryta lub rencisty do ubezpieczeń	58
9. Rozliczanie składek	60
10. Ograniczenia w dorabianiu emerytów i rencistów	61
11. Przekazanie do ZUS informacji o zatrudnieniu emeryta lub rencisty	64
12. Informacja o przychodzie z oskładkowanej działalności	65
13. Obowiązki wobec emeryta, który ukończył powszechny wiek emerytalny	68
14. Brak obowiązku informowania w przypadku kontynuujących zatrudnienie	69
15. Nieoskładkowany przychód zwalnia z przekazania informacji do ZUS ...	70
16. Nie zawsze trzeba informować o przychodzie rencisty	71
16.1. Zaświadczenie płatnika składek	71
16.2. Oświadczenie osoby prowadzącej działalność pozarolniczą	76
16.3. Rozliczenie przychodu świadczeniobiorcy – w stosunku rocznym lub miesięcznym	78
16.4. Skutki rozliczenia przychodu	79
17. Dobrowolna wpłata na FUS lub na FEP	79

VI. WZORY WYPEŁNIONYCH FORMULARZY EMERYTALNYCH 80

1. Wniosek o emeryturę EMP	81
2. Informacja o okresach składowych i nieskładkowych ZUS Rp-6	87
3. Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu ZUS Rp-7	91
4. Wycofanie wniosku w sprawie polskiej albo zagranicznej emerytury	93